

DECIZIE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Maria Gervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru
Victor Burduh

examinând recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Viteza Ceastfed” împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 23 noiembrie 2017 Societatea cu Răspundere Limitată „Viteza Ceastfed” (în continuare SRL „Viteza Ceastfed”) a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că prin scrisoarea nr. 26/2-10/1-480 din 5 septembrie 2017, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală administrare fiscală fără a prezenta descifrarea calculului restanțelor, inclusiv temeiul și data apariției lor a informat societatea că dispune de o restanță față de bugetul de stat în sumă totală de 708 951,61 lei.

Ulterior, la solicitarea SRL „Viteza Ceastfed”, pârâțul i-a eliberat înscrisurile: contul curent generalizat și fișa contului personal, de unde a constatat că Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău i-a calculat firmei următoarele obligații fiscale: conform situației la 1 ianuarie 2000 soldul pentru impozitul pe venit din salariu care constituia suma de 124610,80 lei, fapt ce atestă cuantumul obligației fiscale la data de referință;

conform situației la 1 ianuarie 2000 soldul pentru impozitul bunurilor imobile care constituia suma de 141,40 lei, fapt ce atestă cuantumul obligației fiscale la data de referință; conform situației la 1 ianuarie 2000 soldul pentru taxa de amenajare a teritoriului care constituia suma de 205,40 lei, fapt ce atestă cuantumul obligației fiscale la data de referință; conform situației la 1 ianuarie 2000 soldul pentru plata taxei de apă care constituia suma de 89,54 lei, fapt ce atestă cuantumul obligației fiscale la data de referință.

Tot din aceleași înscrisuri s-a dedus că, deja conform situației la 31 decembrie 2000, contribuabilul înregistra următoarele restanțe la plăți de bază: pentru impozitul pe venit reținut la salariu - 160891,80 lei; pentru impozitul pe bunuri imobile ale persoanelor juridice - 141,40 lei; taxa pentru amenajarea teritoriului - 486,20 lei; taxa pentru apă - 157,94 lei, iar în total suma de 116167,34 lei.

Aferent acestor restanțe, organul fiscal a calculat următoarele penalități pentru perioada 2000 – 2017, sold la 20 septembrie 2017: impozitul pe venit reținut la salariu - 705454,49 lei; impozitul pe bunuri imobile ale persoanelor juridice - 603,44 lei; taxa pentru amenajarea teritoriului - 2197,49 lei; taxa pentru apă - 696,19 lei, iar în total penalități în sumă de 547274,27 lei.

Nefiind de acord cu faptele și sumele incluse în fișa contului personal, la 27 septembrie 2017, SRL „Viteza Ceastfed” a depus cerere prealabilă solicitând: constatarea expirării la 31 decembrie 2006 a termenului de prescripție pentru executarea obligațiilor fiscale determinate la 31 decembrie 2000 și anume: plăți de bază în sumă de 161677,34 lei și penalitățile aferente lor; stingerea obligației fiscale, plăți de bază în sumă de 161677,34 lei și penalități în sumă totală de 547274,27 lei, iar în total în suma de 708951,61 lei, invocate contribuabilului SRL „Viteza Ceastfed” și înregistrate în Registrul fiscal de stat, în temeiul expirării termenului de prescripție pentru executarea lor; radierea din Registrul fiscal de stat a fișei contului personal a restanțelor și anume, plăți de bază în sumă de 161677,34 lei și a penalităților în sumă de 547274,27 lei, iar în total restanțe în mărime de 708951,61 lei, care sunt înscrise după contribuabilul SRL „Viteza Ceastfed”; anularea hotărârii de executare silită nr. 166624 din 25 mai 2017 ca fiind ilegală și emisă contrar legii.

Prin răspunsul din 25 octombrie 2017 cu nr. 26-24-11/7566-246, comunicat la 14 noiembrie 2017, pârâtul Serviciul Fiscal de Stat a înștiințat firma despre refuzul în satisfacerea cererii, motivând că scrisoarea anterioară nr. 26/2-10/1-480 din 5 septembrie 2017 ar fi un comunicat, având caracter informativ și nu constituie obiect de contestare în sensul prevăzut de capitolul 17 ”Contestații” din Codul fiscal. A mai comunicat pârâtul că, în corespundere cu art. 273 alin. (2) din Codul Fiscal, contestația împotriva deciziei/hotărârii Serviciului Fiscal de Stat se depune în decursul a 10 zile lucrătoare de la data emiterii deciziei.

În opinia sa, refuzul organului fiscal cu privire la examinarea cererii prealabile din 27 septembrie 2017 și emiterea hotărârii nr. 166624 din 25 mai 2017 cu privire la executarea silită a obligației fiscale contribuabilului sunt neîntemeiate, motiv pentru care urmează a fi anulate, din următoarele considerente.

Reclamanta a menționat că societatea nu a contestat scrisoarea Serviciului Fiscal de Stat nr. 26/2-10/1-480 din 5 septembrie 2017, ci doar refuzul Serviciului Fiscal de Stat în satisfacerea cererii depuse la 27 septembrie 2017, pe care îl considera ilegal în virtutea prevederilor legale în vigoare.

Cât privește scrisoarea Serviciului Fiscal de Stat nr. 26/2-10/1-480 din 5 septembrie 2017, aceasta este o informație, prin care i-a fost comunicat că ar avea restanțe față de buget, în suma prevăzută în scrisoare.

Prin urmare, reținând datele oferite de Serviciul Fiscal de Stat și având un interes legitim, SRL „Viteza Ceastfed” a formulat cerințe față de pârât, prevăzute în cererea depusă la 27 septembrie 2017.

SRL „Viteza Ceastfed” a invocat că după ce a solicitat satisfacerea cererii din 27 septembrie 2017 și a primit refuz în satisfacere, a contestat refuzul respectiv, considerându-l ilegal, având în vedere dreptul său pretins, desfășurat în cererea inițială.

A specificat că conform datelor organului fiscal, data nașterii obligației fiscale este 31 decembrie 2000, iar ulterior după această dată, cuantumul plăților de bază nu s-a modificat, fiind calculate de către organul fiscal doar penalitățile aferente acestor plăți fiscale.

Respectiv, determinarea obligațiilor fiscale a avut loc în anul 2000, iar organul fiscal a cunoscut despre natura, cuantumul și momentul apariției obligațiilor fiscale.

Deci, termenul prevăzut de lege, în interiorul căruia organul fiscal putea iniția executarea silită și exercita dreptul de a urmări obligațiile fiscale a expirat la 31 decembrie 2006 iar în acest sens, este neîntemeiată, ilegală și nu poate produce efecte hotărârea de executare silită a obligației fiscale nr. 166624 din 25 mai 2017.

Reclamanta a specificat că este în mod vădit neîntemeiată invocarea de către organul fiscal a prevederilor art. 8 lit. e) Cod fiscal, în calitate de temei juridic întru urmărirea obligațiilor fiscale, distinct de circumstanțele speței și prin neaplicarea prevederilor Codului fiscal, care prevăd stingerea obligației fiscale prin prescripție și stingerea dreptului statului de a executa silit o obligație fiscală după expirarea termenului de prescripție.

În speță, obligațiile fiscale indicate în scrisoarea organului fiscal din 5 septembrie 2017 urmau a fi stinse și prin amnistie fiscală în temeiul legii speciale, incidente asupra cazului, deoarece restanțele reflectate în sistemul de evidență la situația din 1 ianuarie 2017 au fost supuse amnistiei fiscale.

Din considerentul că restanțele la bugetul public național care au fost reflectate după SRL „Viteza Ceastfed” încă la 31 decembrie 2000 sunt anulate de drept, a fost depusă prezenta acțiune în contenciosul administrativ.

SRL „Viteza Ceastfed” a solicitat recunoașterea ca fiind ilegal și anularea refuzului Serviciului Fiscal de Stat în satisfacerea cererii depuse de către SRL „Viteza Ceastfed” la 27 septembrie 2017, constatarea expirării la 31 decembrie 2006 a termenului de prescripție pentru executarea obligațiilor fiscale determinate la 31 decembrie 2000 și anume: plăți de bază în sumă de 161677,34 lei și penalitățile aferente lor; obligarea Serviciului Fiscal de Stat de a stinge obligația fiscală invocată contribuabilului SRL „Viteza Ceastfed” și înregistrată

în Registrul fiscal de stat, în temeiul expirării termenului de prescripție pentru executarea lor; radierea din Registrul fiscal de stat a fișei contului personal a restanțelor și anume, plăți de bază în sumă de 161677,34 lei și a penalităților în sumă de 547274,27 lei, iar în total a restanțelor în sumă de 708951,61 lei, precum și anularea hotărârii de executare silită nr. 166624 din 25 mai 2017 ca fiind ilegală și emisă contrar legii.

Prin hotărârea din 15 ianuarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Viteza Ceastfed” a fost admisă. S-a anulat refuzul Serviciului Fiscal de Stat cu privire la examinarea cererii prealabile din 27 septembrie 2017. S-a anulat hotărârea Serviciului Fiscal de Stat cu privire la executarea silită a obligației fiscale contribuabilului nr. 166624 din 25 mai 2017. S-a obligat Serviciul Fiscal de Stat de a stinge prin prescripție, obligația fiscală determinată SRL „Viteza Ceastfed”.

Prin decizia din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, la 27 decembrie 2019 și la 6 februarie 2020 Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu emiterea unei decizii noi, de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința asupra cererii de chemare în judecată și în cererea de apel anexate la dosar, suplimentar invocându-se că în cadrul examinării cauzei, instanțele de judecată nu au ținut cont de faptul că conform informației din Sistemul Informațional al Serviciului Fiscal de Stat din data de 25 mai 2017, SRL „Viteza Ceastfed” înregistra restanță față de bugetul public național în sumă de totală de 701 625, 69 lei, care s-a format în urma prezentării de către intimat a dărilor de seamă fiscale.

Iar conform art. 8 alin. 2 lit. e) Cod fiscal, contribuabilul este obligat să achite la buget, la timp și integral, ținând cont de prevederile art. 7 alin. (5), sumele calculate ale impozitelor și taxelor, asigurând exactitatea și veridicitatea dărilor de seamă fiscale prezentate.

Ca urmare a neachitării benevole a restanței față de bugetul public național, Serviciul Fiscal de Stat a emis hotărârea seria AH nr. 166624 din 25 mai 2017 cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului SRL „Viteza Ceastfed”.

Nefiind de acord cu hotărârea seria AH nr. 166624 din 25 mai 2017, intimata la 25 septembrie 2017 a înregistrat la organul fiscal cererea prealabilă, solicitând anularea acesteia și stingerea prin prescripție a restanțelor, fără însă a solicita repunerea în termen. Or, contestația depusă după expirarea termenului 10 zile lucrătoare, nerestabilit în modul prevăzut, va rămâne neexaminată și se va restitui contribuabilului.

La rândul său, instanțele de judecată greșit au admis acțiunea reclamantei, în situația în care SRL „Viteza Ceastfed” nu și-a realizat dreptul de contestare a

actului administrativ, care constituie termen de prescripție, la expirarea căruia se stinge dreptul de contestare a actului administrativ, fapt ce în opinia sa generează temei de respingere a cererii ca fiind depusă tardiv. Or, admiterea acțiunii înaintată cu depășirea termenului de prescripție, ar constitui o plasare a intimitei într-o situație mai avantajoasă decât celelalte părți, încălcându-se prin aceasta principiul egalității armelor și dreptul de apărare.

Totodată, recurentul a mai menționat că scrisoarea/răspunsul organului fiscal nr. 26-24-11/7566/246 din 25 octombrie 2017, emis pe marginea cererii prealabile nu constituie obiect de contestare în instanța de contencios administrativ, dat fiind faptul că acesta reprezintă rezultatul reexaminării actului administrativ, prin care nu este vătămat nici un drept al intimitei, care de fapt constituie procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze.

În final, recurentul a subliniat că începând cu 4 februarie 1999, SRL „Viteza Ceastfed” s-a aflat în proces de lichidare, ceea ce se confirmă prin publicația din Monitorul Oficial nr. 10-11 din 4 februarie 1999 anexat la dosar. Astfel, termenul de prescripție privind stingerea obligației fiscale a fost întrerupt prin prisma art. 206 alin. (1) lit. b) Cod fiscal, conform căruia executarea silită a obligației fiscale se consideră imposibilă dacă persoana se află în proces de lichidare (dizolvare) sau în procedură de insolvență.

Iar ca rezultat instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei.

Prin referința depusă la 9 martie 2020, SRL „Viteza Ceastfed” a solicitat declararea recursului depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău ca inadmisibil, deoarece argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Iar conform art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul nemotivat depus inițial la 27 decembrie 2019 (f.d.167) și cel motivat depus ulterior la 6 februarie 2020 (f.d.172) de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău sunt în termen, or, decizia instanței de apel a fost adoptată la 11 decembrie 2019 (f.d.150) și recepționată de către recurentă la 16 ianuarie 2020 (f.d.165).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a numit recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău pentru examinare în complet de 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a remite cauza la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

După cum denotă actele cauzei, prin hotărârea nr. 166624 din 25 mai 2017 a Serviciului Fiscal de Stat cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, SRL „Viteza Ceastfed” a fost obligată să achite în bugetul de stat restanța în mărime totală de 701 625,69 lei (f.d.17).

Conform scrisorii nr. 26/2-10/1-480 din 5 septembrie 2017 a Serviciului Fiscal de Stat, Direcția administrare fiscală mun. Chișinău recepționată de SRL „Viteza Ceastfed” la 12 septembrie 2017, ultima a fost informată precum că la situația din 21 august 2017, societatea dispune de restanță în sumă totală de 701625,69 lei, în acest sens fiind emisă hotărârea de executare silită a obligației fiscale a contribuabilului nr. 166624 din 25 mai 2017 (f.d.46,47).

La fel, s-a constatat că din contul curent generalizat anexat la dosar rezultă că la 20 septembrie 2017 reclamanta SRL „Viteza Ceastfed” avea o restanță față de bugetul public național în sumă de 708951,61 lei (f.d.8-12).

Din actele cauzei mai rezultă că la 27 septembrie 2017 SRL „Viteza Ceastfed” a adresat pârâtului Serviciul Fiscal de Stat cerere prealabilă, solicitând constatarea expirării la 31 decembrie 2006 a termenului de prescripție pentru executarea obligațiilor fiscale determinate la 31 decembrie 2000 și anume, plăți de bază în sumă de 161 677,34 lei și penalități aferente, stingerea obligației fiscale, plăți de bază sus-menționate invocate de către contribuabilul SRL „Viteza Ceastfed” și înregistrate în Registrul fiscal de stat în temeiul expirării termenului de prescripție pentru executarea lor, radierea din Registrul fiscal de stat, fișa contului personal a restanțelor și anume: plăți de bază în sumă

de 161677,34 lei și penalități în sumă de 547274,27 lei, iar în total restanțe în sumă de 708951,61 lei, care sunt înscrise după contribuabilul SRL „Viteza Ceastfed”; precum și anularea hotărârii de executare silită nr. 166624 din 25 mai 2017 ca fiind ilegală și emisă contrar legii (f.d.13- 15).

Prin răspunsul nr. 26-24-11/7566/246 din 25 octombrie 2017, pârâțul Serviciul Fiscal de Stat a informat reclamanta SRL „Viteza Ceastfed” despre faptul că scrisoarea din 5 septembrie 2017 are caracter informativ și nu constituie obiect de contestare în sensul prevăzut de capitolul 17 Cod fiscal. Totodată, i-a fost comunicat că cererea prealabilă cu privire la anularea hotărârii din 25 mai 2017 a fost depusă cu încălcarea termenului prevăzut de art. 273 alin. (2) Cod fiscal, fiind lăsată fără examinare (f.d.16).

Din considerentul că după cum a fost invocat în acțiune, refuzul organului fiscal cu privire la examinarea cererii prealabile din 27 septembrie 2017 și adoptarea hotărârii nr. 166624 din 25 mai 2017 cu privire la executarea silită a obligației fiscale contribuabilului sunt neîntemeiate, precum și restanțele la bugetul public național care au fost reflectate după SRL „Viteza Ceastfed” încă la 31 decembrie 2000 sunt anulate de drept, a fost depusă prezenta acțiune în contenciosul administrativ, SRL „Viteza Ceastfed” solicitând: recunoașterea ca fiind ilegală și anularea refuzului Serviciului Fiscal de Stat în satisfacerea cereii depuse de către SRL „Viteza Ceastfed” la 27 septembrie 2017, constatarea expirării la 31 decembrie 2006 a termenului de prescripție pentru executarea obligațiilor fiscale determinate la 31 decembrie 2000 și anume: plăți de bază în sumă de 161677,34 lei și penalitățile aferente lor; obligarea Serviciului Fiscal de Stat de a stinge obligația fiscală invocată contribuabilului SRL „Viteza Ceastfed” și înregistrată în Registrul fiscal de stat, în temeiul expirării termenului de prescripție pentru executarea lor; radierea din Registrul fiscal de stat a fișei contului personal a restanțelor și anume, plăți de bază în sumă de 161677,34 lei și a penalităților în sumă de 547274,27 lei, iar în total a restanțelor în sumă de 708951,61 lei, precum și anularea hotărârii de executare silită nr. 166624 din 25 mai 2017 ca fiind ilegală și emisă contrar legii (f.d.1-6).

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță s-a pronunțat în favoarea temeiniciei acțiunii pe care a admis-o integral.

Soluția instanței de fond a fost menținută de către instanța de apel.

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au constatat că obligația fiscală atribuită reclamantei SRL „Viteza Ceastfed” i-a fost determinată în termenul prevăzut de art. 264 alin. (1) lit. a) Cod fiscal, fiind calculată pe parcursul anilor 2000-2017 majorări de întârziere la plățile de bază, însă Serviciul Fiscal de Stat a întreprins măsuri de stingere a acesteia din urmă prin emiterea unei hotărâri de executare silită la 25 mai 2017, cu omiterea termenului de 6 ani care este reglementat de art. 265 alin. (1) Cod fiscal.

Referitor la argumentul pârâțului precum că, reclamanta SRL „Viteza Ceastfed” ar fi omis termenul de adresare în judecată, acesta a fost considerat neîntemeiat, motiv pentru care a fost respins.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult

că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

În corespundere cu art. 129 pct. 13) și 14) Cod fiscal, restanță constituie o sumă pe care contribuabilul era obligat să o plătească la buget ca impozit, taxă sau altă plată, dar pe care nu a plătit-o în termen, precum și suma majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii, iar executarea silită a obligației fiscale, reprezintă acțiunile întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru perceperea forțată a restanței.

Totodată, conform art. 195 Cod fiscal, executarea silită a obligației fiscale se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Reieșind din prevederile art. 173 din același cod, dacă nu a fost exercitat în termenele prevăzute de prezentul cod, dreptul statului de a determina obligația fiscală sau de a o executa silit se stinge prin prescripție în modul stabilit de Guvern. Concomitent, se stinge și obligația fiscală a contribuabilului. Stingerea obligației fiscale în urma survenirii termenelor de prescripție se face în baza unei decizii scrise a conducerii organelor cu atribuții de administrare fiscală care administrează obligația fiscală respectivă, iar în cazul serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale – în baza deciziei adoptate de către consiliul local.

Iar potrivit art. 265 alin. (1) Cod fiscal, dacă determinarea obligației fiscale a avut loc în termen sau în perioada stabilită la art.264, ea poate fi stinsă prin executare silită de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prezentul titlu sau de către instanța judecătorească, însă numai în cazul în care acțiunile Serviciului Fiscal de Stat sau sesizarea instanței judecătorești au avut loc pe parcursul a 6 ani de după determinarea obligației fiscale.

La rândul său, din conținutul art. 206 alin. (1) lit. b) Cod fiscal rezultă că executarea silită a obligației fiscale se consideră imposibilă dacă persoana se află în proces de lichidare (dizolvare) sau în procedură de insolvență, cu excepția obligației fiscale calculate după intentarea procedurii.

Implicit circumstanțelor cauzei, instanța de recurs atestă că atât instanța de fond cât și instanța de apel au concluzionat că obligația fiscală atribuită reclamantei SRL „Viteza Ceastfed” i-a fost determinată în termenul prevăzut de art. 264 alin. (1) lit. a) Cod fiscal, fiind calculată pe parcursul anilor 2000-2017 majorări de întârziere la plățile de bază. Cu toate acestea, Serviciul Fiscal de Stat a întreprins măsurile necesare de stingere a obligației fiscale prin emiterea unei hotărâri de executare silită la 25 mai 2017, adică cu omiterea termenului de 6 ani care este reglementat de art. 265 alin. (1) Cod fiscal.

Instanța de recurs consideră, însă, că această concluzie a instanței de apel este una pripită, bazată doar pe susținerile invocate de către SRL „Viteza Ceastfed” fără a da o apreciere cuvenită invocărilor Serviciului Fiscal de Stat, care a insistat asupra faptului că organul fiscal a fost în imposibilitate de a întreprinde măsuri de încasare forțată a restanței față de bugetul public național, deoarece din 25 ianuarie 1999 fondatorii SRL „Viteza Ceastfed” au hotărât lichidarea întreprinderii prin crearea comisiei de lichidare care a fost

împuternicită cu dreptul de a întreprinde măsurile necesare privind lichidarea acesteia, anexând un șir de decizii ale instanțelor de judecată în acest sens, precum și copia extrasului din Monitorul Oficial nr.10-11 din 4 februarie 1999 din care rezultă că a fost publicat anunțul reclamantei privind încetarea activității întreprinderii (f.d.57).

În aceste condiții, Colegiul reține că instanțele de judecată nu au elucidat și nu s-au expus asupra faptului dacă organul fiscal a avut posibilitate reală de a întreprinde măsurile necesare de încasare forțată a restanței față de bugetul public național și dacă termenul de prescripție pentru executarea silită a obligației fiscale în perioada când SRL „Viteza Ceastfed” și-a încetat activitatea a fost sau nu întrerupt, or, din actele și lucrările cauzei nu poate fi stabilit cert dacă în perioada 1999 – 2017 SRL „Viteza Ceastfed” a desfășurat sau nu o activitate, iar din decizia recurată nu este clar dacă încetarea activității întreprinderii în perioada vizată a avut aceleași consecințe ca și în cazul lichidării întreprinderii.

Aceste argumente au rămas fără o apreciere juridică, deși urmau a fi verificate și analizate minuțios întru soluționarea corectă a litigiului.

Tot aici, Colegiul menționează că instanțele de judecată nu au constatat cert perioada pentru care au fost determinate obligațiile fiscale, inclusiv temeiul și data apariției lor, și dacă după această dată cuantumul plăților de bază a SRL „Viteza Ceastfed” s-a modificat sau nu, or, din contul curent generalizat și fișa contului personal anexate la dosar rezultă că Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău i-a calculat reclamantei obligațiile fiscale conform situației la 1 ianuarie 2000, însă din hotărârea nr. 166624 din 25 mai 2017 a Serviciului Fiscal de Stat cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, care se contestă în prezenta speță, rezultă că SRL „Viteza Ceastfed” a fost obligată să achite în bugetul de stat restanța în mărime totală de 701 625,69 lei la situația din 25 mai 2017 (f.d.17).

Acest aspect este important de constatat, deoarece după determinarea de către instanța de judecată a datei apariției obligației fiscale ce este pusă în sarcina SRL „Viteza Ceastfed” urmează a fi dată apreciere și cerinței cu privire la încasarea penalității aferente plăților fiscale, or, dreptul la prestațiile suplimentare (încasarea penalității) sunt legate de dreptul principal (obligația fiscală).

Colegiul indică că la rejudecarea cauzei aceste aspecte urmează a fi determinate cert, or, de aceste circumstanțe depinde soluția litigiului dedus judecății.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Din aceste considerente, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței

de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Totodată, cu titlu subsecvent, Colegiul relevă că la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează a se expune dacă acțiunea depusă de SRL „Viteza Ceastfed” este în termen și care este data de la care începe a curge termenul pentru depunerea cererii de chemare în judecată și termenul pentru depunerea cererii prealabile și dacă a fost sau nu necesar de a solicita la caz repunerea în termen pentru depunerea cererii prealabile.

În conformitate cu art. 247, 248 alin. (1) lit. d) și alin. (2), art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău.

Se casează decizia din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Viteza Ceastfed” împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh